

EUROPAPOLITISK ANALYS

Många hinder för EU:s dataskatt

Daniel Tarschys*

Sammanfattning

Till juni 2021 har Europeiska kommissionen aviserat ett förslag om en "digital avgift" till EU som ska börja tas ut senast den 1 januari 2023. Detta var ett av beskederna i den överenskommelse mellan Europaparlamentet och rådet om nästa långtidsbudget och återhämtningsplanen som offentliggjordes den 10 november 2020. Dataskatten tänks bidra till avbetalningen av de lån som ska finansiera det tillfälliga återhämtningsinstrumentet *Next Generation EU*.

Den preliminära överenskommelsen måste bekräftas av rådet och kräver i några delar ratificeringar av medlemsstaterna. Men det är inte det enda problemet för en europeisk dataskatt, påpekas i denna Europapolitiska analys. Många stater har redan infört eller aviserat dataskatter. Inom OECD pågår förhandlingar om hur skattebaser ska fördelas mellan olika länder. Dessa diskussioner har vidgats till att omfatta även icke-medlemsländer inom en krets som kallas "det inkluderande ramverket". Oklart är också i vilken utsträckning som betalningsbördan av nya pålagor kan övervältras på andra än de omedelbart skattskyldiga. Vem digitala avgifter i slutändan träffar är därmed ännu oklart.

* Daniel Tarschys, professor emeritus i statsvetenskap vid Stockholms universitet, är senior rådgivare vid Sieps.

1. Två motiv för dataskatter

Dataskatter har blivit ett hett ämne. Det hänger förstås samman med den digitala revolution som under de senaste decennierna har stöpt om världsekonomin. Av världens tio största företag är flertalet nu multinationella konglomerat som inte betalar särskilt mycket i skatt någonstans. I den mån de gör det placerar de ofta sina nyckelföretag och intellektuella rättigheter i lågskattestater. Detta har väckt starka reaktioner, och frågan om beskattning av datatjänster har därför aktualiserats i det ena landet efter det andra.

Skärskådar man de argument som anförs för sådana skatter går det att urskilja två olika motiv, ofta dock sammantvinnade. Å ena sidan önskar man *fiskala inkomster*, å andra sidan vill man se *konkurrensneutralitet* inom och mellan olika näringsgrenar. När staterna utformar sin skattepolitik strävar de inte alltid efter inkomstmaximering utan ofta även om att dra till sig investeringar och ekonomisk aktivitet. Skatteparadisen (förr *tax havens*, på OECD-språk numera *investment hubs*) använder sig av låga uttaxeringsnivåer eller total skattebefrielse för att locka hugade företag. Detta väcker betydande irritation hos länder med ett högt eller genomsnittligt skattetryck. En motsvarande tävlan pågår i vissa länder mellan regioner och städer. Vid lokaliseringsbeslut finns det ofta mer eller mindre dolda subventioner med i bilden.

”Å ena sidan önskar man fiskala inkomster, å andra sidan vill man se konkurrensneutralitet inom och mellan olika näringsgrenar.”

Det är således inte i första hand intäkterna av just digitala tjänster som länderna intresserar sig för, utan snarare det samlade nettot över hela skattefältet. Många stater väljer låga skattenivåer på vissa typer av intäkter för att höja den ekonomiska aktiviteten och stimulera sysselsättningen. Denna strävan har bidragit till ett *race towards the bottom* på kapitalbeskattningens område, där de genomsnittliga skattesatserna inom OECD-området har sjunkit under senare decennier. Med stigande volymer har de offentliga intäkterna av kapitalsskatter dock förblivit relativt stabila.

Det är nu inte bara stater som konkurrerar om intäkterna, utan också entreprenörerna själva. Inom en och samma bransch kan skattebelastningen variera kraftigt mellan olika företagstyper. För den detaljhandel som bedrivs i fysiska butiker har framväxten av näthandeln blivit en svår medtävlare, vid sidan av de illegala konkurrenter som undviker alla skatter. Krav på jämbördiga villkor reses allt oftare. Reaktionerna blir särskilt livliga när ett och samma konglomerat hotar flera branscher. Ett aktuellt exempel är Amazons nya etablering i Eskilstuna.

När hela industrigrenar på strukturella grunder kommer lindrigt undan finns det ofta en geopolitisk dimension i skattedebatten. Processer och produkter som vuxit fram i vissa länder eller områden kan gynnas av en sned fiskal belastning. Krav på tuffare beskattning av de stora dataföretagen kommer då både från konkurrerande företag med äldre distributionstekniker (”main street”) och från stater som ser intäkterna glida iväg till lågskatteländer. På internationell nivå har frågan lett till stora transatlantiska spänningar och hot om repressalier. Frankrike som inte bara infört dataskatter (tills vidare ej uppburna) har vållat särskild amerikansk vrede genom en hög profil i debatten. Redan det franska namnet på skatten (”la taxe GAFA”) som särskilt utpekar fyra amerikanska företag (Google, Amazon, Facebook och Apple) har uppfattats som utmanande och föranlett många förslag om amerikanska riposter mot champagne, ostar och andra franska produkter.

2. Dataskatter – på vilken politisk nivå?

I en globaliserad ekonomi blir det på allt fler områden svårt att fastställa var en produkt framställs. I den gamla internationella skatterätten laborerade man med begreppet ”fast driftställe”. Men när leveranskedjorna slingrar sig runt jorden blir det inte lika enkelt att definiera sådana tydliga fixpunkter. Både ursprungsstaten och destinationsstaten kan med visst fog hävda en beskattningsrätt. Vid närmare betraktande kan även ursprungsstaterna fragmenteras i flera olika stationer – många produkter och prestationer härrör från komplexa multinationella processer. Import och export har blivit alltmer relativa begrepp, när flödet av insatsvaror och stödtjänster inte längre kan bindas till konkreta produktionsländer. Detsamma

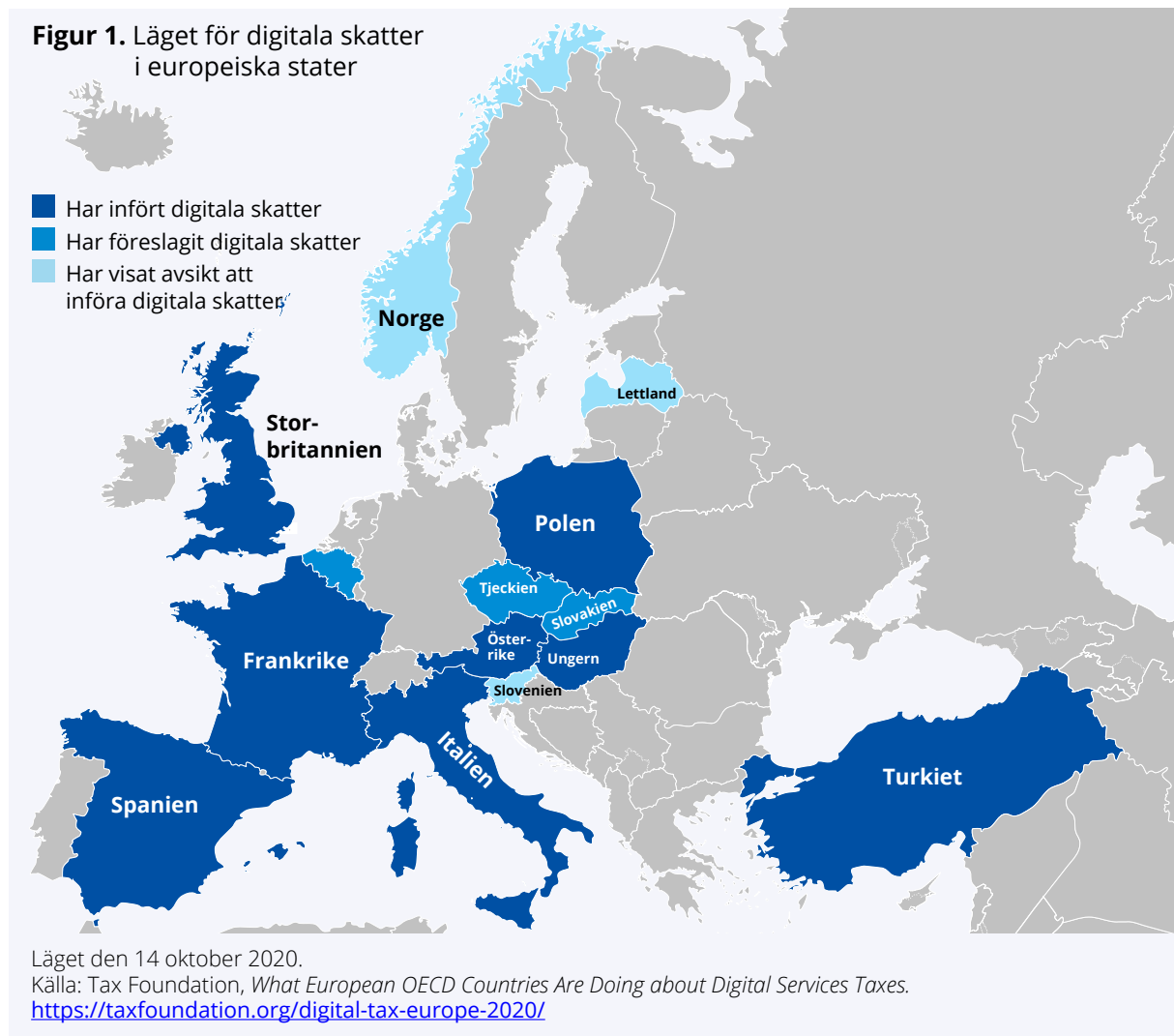
gäller marknadsföringen, som med moderna distributions- och försäljningsmetoder kan korsa åtskilliga gränser. I en del leveranskedjor ingår en plattform som kan befinna sig i ett tredje land.

Denna oklarhet har lett till att det nu pågår en livlig debatt om datatjänstbeskattning på tre olika nivåer: inom många nationalstater, inom EU och inom OECD. Den senare diskussionen kom efter hand att vidgas utanför organisationens medlemskrets av avancerade industristater och förs numera inom det inkluderande ramverket, med mer än 135 stater. De flesta deltagare är överens om att en överenskommelse bör träffas på högsta möjliga nivå – lyckas man med det avses de andra initiativen bortfalla. Men eftersom det går trögt i portföret har ett antal länder redan infört eller planerat att införa egna skatter, och inom EU kom kommissionen redan 2018 med ett förslag om en skatt på unionsnivå. Det har nyligen upprepats och fått stöd i den så kallade interinstitutionella överenskommelsen med rådet och parlamentet den 10 november 2020.

2.1 Nationella skatter

Hur ser det då ut på nationell nivå? Här en översikt av pålagor som aviserats eller införts i olika länder.

1. I *Afrika* har datatjänstskatter införts i *Kenya*, *Nigeria*, *Tunisien* och *Zimbabwe*.
2. I *Australien* har ett antal frågor kring införande av en digitalskatt sänts ut på remiss.
3. *Belgien* har 2020 föreslagit en skatt på 3 procent för publicitetsföretag med en omsättning över €750 miljoner globalt företag och intäkter över €5 miljoner i Belgien.
4. I *Chile* aviserades 2018 en skatt på digitala tjänster om 10 procent.
5. I *Frankrike* infördes 2019 en skatt på 3 procent för publicitetsföretag med en omsättning över €750 miljoner globalt och minst €25 miljoner i Frankrike. Pålagan förutsågs träffa 26 företag, varav ett franskt.
6. Förslaget om digitalskatt i *Förenade kungariket* är begränsat till företag med intäkter över £500 miljoner, med ett fribelopp på intäkter under £25 miljoner. Tas ut från 1 april 2020.
7. *Indien* tar sedan 2016 ut 6 procent i skatt på inhemska företags annonsering på utländska sajter som Facebook och Google. Man överväger att vidga skatten även till streamingtjänster.
8. *Israel* beskattar företag med ”väsentlig digital närvaro” i landet. Begreppet är löst definierat men bedöms bland annat efter antalet kontrakt med israeliska kunder och efter tjänster presenterade på hebreiska eller prissatta i israelisk valuta.
9. I *Italien* finns beslut om en 3 procents skatt på digitala tjänster. Lagen trädde i kraft 2019 och förutsågs träffa företag med mer än 3 000 digitala transaktioner.
10. *Polen* har infört skatt på 1,5 procent från juli 2020.
11. *Singapore* planerar, med början 2020, en skatt på inköp från utländska teknikföretag och appleverantörer. Undantagna är företag med globala intäkter under en miljon SGD eller lokal försäljning under SGD 100 000.
12. *Slovakien* har vidgat definitionen av fast driftställe till att omfatta förmedlingstjänster av den typ som Expedia, Booking och Uber presterar.
13. I *Spanien* finns beslut om en 3 procents skatt på digitala tjänster, med samma tröskel som föreslagits av kommissionen (€750 miljoner). Den börjar gälla från januari 2021.
14. *Sydkorea* beskattar sedan 2014 mjukvaruförsäljningar, även via appbutiker. Skattesatsen ligger på 10 procent.
15. *Tjeckien* har infört en skatt på 7 procent men avser sänka procentsatsen till 5 procent från 1 januari 2021.
16. *Ungern* införde 2014 en så kallad google-skatt på annonsintäkter. Kommissionen ansåg att den bröt mot statsstödsreglerna eftersom skattesatsen var lägre för vissa företag. Efter justeringar 2017 och 2018 är den nu begränsad till reklamintäkter över 100 miljoner HUF (€288 000) per år.

Flera av dessa skatter har mött häftig amerikansk kritik. Den utvecklas inte minst i den rapport om den franska skatten som det amerikanska handelsdepartementet publicerade i december 2019.¹ Som ripost aviserades en importskatt på franska kosmetiska produkter, handväskor med mera om sammanlagt 1,1 miljarder euro, med verkan från januari 2021. En annan reaktion har kommit från de berörda företagen. Google, Amazon och Apple har förklarat att de avser att höja sina priser med motsvarande belopp. I avvaktan på fortsatta samtal mellan parterna har flera skattehöjningar ännu inte trätt i kraft.

2.2 EU-skatter eller EU-harmoniserade skatter

En diskussion om beskattning av den digitala ekonomin har länge förts inom EU. Under Barroso-kommissionen tillsattes en expertgrupp som avlämnade sin rapport 2014.² Gruppen var försiktig i sina slutsatser. Den välkomnade de framsteg som gjorts genom tekniska landvinningar på it-området och förutsåg därifrån viktiga framtida bidrag till den framtida ekonomiska utvecklingen. På skatteområdet ansågs det att särbestämmelser för den digitala ekonomin så långt möjligt borde undvikas. Att databearbetning skedde i ett land borde inte vara grund för beskattning där. Å andra sidan reste den globala datatrafiken

¹ https://ustr.gov/sites/default/files/Report_On_France%27s_Digital_Services_Tax.pdf

² https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/gen_info/good_governance_matters/digital/report_digital_economy.pdf

nya frågor för såväl kapitalbeskattningen som konsumtionsbeskattningen. Vid internationellt handelsutbyte fanns vägande skäl att förskjuta skatteuppbörden i riktning mot destinationsländerna. Gruppen förordade fortsatta överväganden kring dessa frågor inom ramen för OECD.

En grupp med mer politisk sammansättning under ledning av före kommissionären och premiärministern Mario Monti fick 2016 i uppdrag att överväga nya inkomstkällor för unionen, så kallade egna medel.³ Den beskrev och bedömde ett flertal olika tänkbara skatter, såsom avgifter på koldioxid, flygbränsle och valutatransaktioner. Några dataskatter föreslogs dock inte.

Den tanken var dock inte död utan återkom strax därefter i ett kommissionsmeddelande till rådet och parlamentet om digital beskattning.⁴ Man noterade här en ny industriell revolution: av världens 20 största företag verkade nu nio inom it-branschen. Medan inhemska företag med digitala affärsmodeller i genomsnitt betalade 8,5 procent i skatt var motsvarande belopp för traditionella företag mer än dubbelt så höga. För att ta till vara digitaliseringens möjligheter och samtidigt säkra en rättvis beskattning behövdes därför en översyn av skattesystemen.

”För att ta till vara digitaliseringens möjligheter och samtidigt säkra en rättvis beskattning behövdes därför en översyn av skattesystemen.”

Det handlade dels om *var* beskattning skulle ske, dels om *vad* som skulle beskattas. Kommissionen anlade två tidsperspektiv. För att anpassa bolagsbeskattningen till den digitala ekonomin borde man se över reglerna om fast driftställe, internprissättning och vinstfördelning. Detta skulle lösas genom förslaget om den gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen (CCCTB).

På kortare sikt förordade kommissionen en utjämningskatt på omsättningen för digitala företag, källskatt på digitala transaktioner och en pålaga på provision vid digitala tjänster eller på ersättning för digital marknadsföring.

Ett halvår senare återkom kommissionen med ett konkret förslag om ett direktiv, under rubriken *Dags för ett modernt, rättvist och effektivt skattesystem för den digitala ekonomin*.⁵ Här föreslog man två viktiga förändringar: dels nya regler om var beskattning skulle ske (frågan om ”nexus”), dels minimiregler som gav möjligheter för destinationsstater att överta en beskattningsrätt som inte utnyttjats av ursprungsstaterna.

Den förstnämnda regeln skulle innebära att företag kunde förpliktas att betala skatt i de medlemsstater där de har en *betydande digital närvaro*. Regeln skulle gälla endast större företag och baseras på intäkterna från digitala tjänster, antalet nätanvändare eller antalet affärsavtal om digitala tjänster. För vinstbaserade skatter föreslogs nya regler om vinstens fördelning, baserade på befintliga principer för internprissättning.

Som ett andra led föreslogs en koppling av denna förändring till grundkonceptet i förslaget om *gemensam konsoliderad bolagsskattebas*. Eftersom en sådan reform måste förankras globalt krävdes en vidareutveckling av modellen, bland annat mot bakgrund av de invändningar som framförts av Europaparlamentet. I denna del kunde det ta tid att nå fram till en allmänt accepterad lösning.

För att inte tappa tempo föreslog kommissionen en reform i flera etapper. Något samförstånd med medlemsstaterna har dock inte kunnat etableras i rådet, och när OECD parallellt accelererade sina diskussioner om ett globalt avtal lade kommissionen sina planer på is. Under 2020 har de dock åter dammats av.

I Europeiska rådets beslut den 21 juli 2020 om nästa långtidsbudget och det stora bidrags- och

³ Future financing of the EU (2016) Final report and recommendations of the High Level Group on own Resources. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/about_the_european_commission/eu_budget/future-financing-hlgor-final-report_2016_en.pdf

⁴ A Fair and Efficient Tax System in the European Union for the Digital Single Market. Brussels, 21.9.2017 COM(2017) 547 final.

⁵ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/SV/COM-2018-146-F1-SV-MAIN-PART-1.PDF>

lånepaketet för återhämtning och resiliens angavs dataskatter som en av flera möjliga framtida inkomstkällor för unionen. Med sådana intäkter ("nya egna medel") skulle man kunna täcka en del av kostnaderna för de lån som nu tas upp för återhämtnings- och resilienspaketet.

"Med sådana intäkter ('nya egna medel') skulle man kunna täcka en del av kostnaderna för de lån som nu tas upp för återhämtnings- och resilienspaketet."

Frågan om dataskatter togs därefter upp vid Ekofinrådet den 12 september. I sin rapport om detta möte rapporterade kommissionens vice ordförande Valdis Dombrovskis om arbetet för en rättvis beskattning:

Large digital companies may emerge more profitable from the crisis and with a larger market share, while traditional businesses are bearing the brunt of the recession. We also need global minimum taxation, both in order to secure much needed tax revenues and to ensure that everyone contributes their fair share.

The Commission will present an Action Plan on business taxation for the 21st century this autumn. We will follow up on the work to the reform of the international corporate tax framework, which is currently ongoing in the OECD. We hope for progress at the global level – and if not, we will move ahead with a digital tax proposal in the first half of next year.

A fair corporate tax system will ultimately help ensure all Member States can finance the recovery.

I sitt tal om tillståndet i unionen den 16 september 2020 tog sedan Ursula von der Leyen upp samma ämne. Hon markerade då kommissionens preferens för ett avtal på bred internationell nivå men angav också en tidpunkt för ett kommissionsinitiativ om OECD-förhandlingarna inte leder till snara resultat:

Vi kommer att göra allt vi kan för att nå ett avtal inom ramen för OECD och G20. Men låt mig vara tydlig: Om avtalet inte leder till ett rättvist skattesystem som ger långsiktigt hållbara inkomster, kommer Europa att lägga fram ett förslag i början av nästa år.

I den så kallade interinstitutionella överenskommelsen mellan parlamentet och rådet den 10 november 2020 fastlades därpå en tidtabell för det fortsatta arbetet med nya intäktskällor. Kommissionen åtog sig att lägga fram förslag om en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna och om en digital avgift senast i juni 2021, så att de kan införas senast den 1 januari 2023. Senast i juni 2021 kommer också förslag om egna medel baserade på utsläppshandelssystemet. Därefter följer senast i juni 2024 förslag om en skatt på finansiella transaktioner, ett finansiellt bidrag kopplat till företagssektorn eller en ny gemensam bolagsskattebas.

2.3 OECD och det inkluderande ramverket

OECD inledde 2013 ett stort program för att angripa *Base Erosion and Profit Shifting*, BEPS. Inom programmet arbetar man med 15 olika handlingsområden, varav den första är rubricerad *Tax challenges arising from digitalisation*. Förhandlingarna härom fördes ursprungligen inom OECD:s medlemskrets, men allteftersom det blev uppenbart att många stater utanför organisationen också berördes av föreslagna förändringar av den internationella skatterätten öppnades samarbetet även för andra stater. Uppgifterna om hur många stater som deltar i detta samarbete skiftar något, men i sentida publikationer talas om "över 135".

I det förslag som det inkluderande ramverket för närvarande arbetar med och vars senaste version ("blueprints") offentliggjordes den 12 oktober 2020 ingår två delar. Förslaget inom pelare 1 är ett nytt multilateralt instrument för nexus och vinstfördelning som innebär att i företag som arbetar med automatiserade digitala tjänster och vänder sig mot konsumentmarknader ska en ännu inte preciserad andel av vinsten kunna beskattas av den stat där försäljningen sker

(marknadsjurisdiktionen).⁶ Pelare 2 avses fastställa miniminivåer för beskattningen, oavsett var huvudkontoret är placerat. Om detta land inte har utnyttjat sina primära beskattningsrättigheter övergår dessa till marknadsjurisdiktionen.⁷ Förslagen har nu sänts ut på remiss, och ett offentligt möte om dem kommer att hållas i januari 2021.

3. Ett hinder mot ekonomins digitalisering?

Inte oväntat har dataföretagen reagerat mot den växande entusiasmen för digitala tjänsteskatte. De påminner om att nya tekniker och nya affärsmodeller ofta framkallat defensiva impulser från etablerade tillverknings- och distributionsmodeller. Med tanke på den centrala roll som digitaliseringen kommit att inta i kommissionens strategi för ekonomisk förnyelse betonar de vidare att hinder i vägen för denna sorts innovationer knappast kan främja den eftersträvade moderniseringen av unionens näringsliv.

Ett företag som agerat i frågan är Spotify, vars grundare och vd Daniel Ek i ett brev till statsminister Stefan Löfven har skrivit: ”En sådan skatt skulle vara väldigt skadlig för europeiska startups och snabbväxande bolag, så som Spotify. Vi på Spotify tror inte att det vore rätt att skatta vissa digitala bolag annorlunda än andra bolag.” Ek vänder sig särskilt mot en skatt på omsättning. Han är mer öppen för en vinstbeskattning.⁸ I USA har Jeff Bezos och andra ledare för stora digitala koncerner aktivt engagerat sig i motståndet mot europeiska skatteprojekt.⁹

Kommissionens entusiasm för artificiell intelligens och ekonomins digitalisering delas nu inte av alla. När den franske presidenten Emmanuel Macron

i slutet av 2019 turnerade runt i Frankrike för stora medborgarmöten blev han tillfälligt stum när en deltagare ställde frågan: kommer den robot som tar mitt jobb också att betala min pension? Frågan om beskattning av AI och den digitaliserade ekonomin håller nu på att glida upp som ett viktigt tema, inte minst i Silicon Valley där en stor del av omvandlingen rasar vidare.¹⁰

”När den franske presidenten Emmanuel Macron i slutet av 2019 turnerade runt i Frankrike för stora medborgarmöten blev han tillfälligt stum när en deltagare ställde frågan: kommer den robot som tar mitt jobb också att betala min pension? ”

I skuggan av pandemin skärps också motsättningarna mellan lokala butiker och de stora postorderföretagen. I Frankrike där en ”taxe GAFA” redan är beslutad har medlemmar av regeringen flaggat för nya skattepåslag för att ytterligare korrigera balansen.¹¹ Regionen runt Colmar har beslutat att begära en särskild tvåprocentig plattformsskatt för att skydda den lokala handeln.¹²

4. Dataskatternas framtid

Det är ännu tidigt att sia om den digitala beskattningens utsikter. OECD har kommit överraskande långt i förhandlingarna om att omfördela beskattningsrätterna mellan de stater där produktutvecklingen sker och dem där köparna bor, men de kvarvarande svårigheterna ska inte underskattas. Även om det går att baxa igenom

⁶ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/beba0634-en.pdf?expires=1604932037&id=id&accname=guest&checksum=3006E7CA4908FAB7207D3B238C259E93>

⁷ <https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-digitalisation-report-on-pillar-two-blueprint-abb4c3d1-en.htm>

⁸ <https://digital.di.se/artikel/daniel-ek-vadjar-till-lofven-skatten-paverkar-spotify-enormt>

⁹ <https://diginomica.com/bezos-and-trump-become-unlikely-bedfellows-make-france-pay-its-digital-services-tax>

¹⁰ Se härom Megan Jones & Bradford S. Cohen, ”Can AI be taxed? *Los Angeles Lawyer*, Maj 2020. <https://www.withersworldwide.com/en-gb/insight/can-ai-be-taxed>

¹¹ https://www.lemonde.fr/economie/article/2020/11/02/reconfinement-le-gouvernement-embarrasse-par-les-polemiques-sur-amazon_6058236_3234.html

¹² https://www.lemonde.fr/economie/article/2020/11/06/en-france-amazon-symbole-de-l-hyperpuissance-des-gafa-sous-un-feu-roulant-des-critiques_6058685_3234.html

vissa kompetensförskjutningar återstår många frågor kring incidens eller kostnadsövertvåring. *En sak* är vem som betalar in en skatt, *en helt annan* är vem som får ta den slutliga notan. Det beror inte minst på möjligheterna till substitution.

EU:s utsikter att för egen räkning dra in dataskatter som nya ”egna medel” får bedömas som begränsade. Kommissionen har visserligen fått ett nytt lockbete för att driva igenom sådana pålagor genom att de nu skulle kunna minska medlemsstaternas ansvar för de lån som kan komma att tas upp för finansiering av återhämtning- och resiliensfonden, men det nationella motståndet mot gemensamma skatter är ännu kraftfullt. De enda skattebaser där sådana eftergifter inte är helt osannolika är sådana som medlemsstaterna av olika skäl inte själva råder över.¹³

De intressen som står mot varandra i denna debatt är av flera slag. Dels stater och regioner som tävlar med varandra om investeringar, sysselsättning och skatteintäkter. Dels utövare av olika tillverknings- och distributionsmetoder som jämför sina egna villkor med konkurrenternas. Hur EU ska navigera i dessa kraftfält är ännu en öppen fråga. Det knippe ambitioner som unionen har aviserat – att stimulera den digitala omställningen, att försvara likvärdiga konkurrensvillkor (”the level playing

field”) och att dra in skatteintäkter för att betala av på lånen för återhämtnings- och resiliensfonden – är inte helt lätta att förena. Förr eller senare får man nog bestämma sig för hur de ska rangordnas.

”I de flesta kommentarer utgår man från att en global harmonisering vore att föredra och många nationella initiativ har ackompanjerats av försäkringar om att den egna pålagan enbart är provisorisk i avvaktan på en bredare lösning.”

En extra komplikation utgör relationen mellan de tre nivåerna. I de flesta kommentarer utgår man från att en global harmonisering vore att föredra och många nationella initiativ har ackompanjerats av försäkringar om att den egna pålagan enbart är provisorisk i avvaktan på en bredare lösning. Även inom EU hänvisar man gärna till det arbete som pågår inom OECD och det inkluderande ramverket. Haken är bara att de modeller som där diskuteras går ut på omfördelning av skattebaserna mellan nationella jurisdiktioner. Här antyds inga bidrag till återbetalningen av återhämtnings- och resilienslånen.

¹³ Daniel Tarschys, *Entering a World of Footloose Tax Bases: Can the EU Generate Its Own Income?* Sieps 2015:8epa.